

LABO

magasinet

Arkitektkonkurranse

nr. 2 • 2019

Uteplassen

10 BONUSJEGEREN

18 KILDESORTERING

22 ULA

Snart
introduserer vi
2%
medlemsbonus!

**MEDLEMSSTRØM er
billigere enn spotpris***

*Målt over en periode på to år

Medlemsstrøm gjennom LABO er et produkt kun for deg som er medlem av LABO.

Gjennom våre storinnkjøp av strøm til medlemmer og boligselskap skal vi sikre at du over tid har **gode strømpriser**

SAMMENLIGNING

Våre kunder på Medlemsstrøm betalte i perioden 2017 til mai 2019 en strømpris på **54,98 øre/kWh***

Spotpris i samme periode var 55,03 øre/kWh*

HVA BETALTE DU?

* Prisene inkluderer elsertifikat, påslag og mva

SENTRALI- SERING AV BOLIGBEHOV

Det bygges flere nye boliger enn noen gang, både i Larvik og landet forøvrig. Man kan fra tid til annen lure på om det finnes nok folk til å fylle alle boligene. Det er store geografiske forskjeller i boligmarkedene i Norge. Mens storbyene er vekstmotorer, og andre områder innen rimelig avstand til storbyene også opplever en solid befolkningsvekst, så er det tyngre i andre deler av landet.

Lave fødselstall og en flyktningestrøm som har stoppet opp er forhold som taler for at vi i Norge vil oppleve en langt lavere befolkningsvekst enn i tidligere år. Når storbyene i tillegg stikker av med den største veksten i befolkningen, så bør vi nok ikke regne med noen eksplosiv vekst i Larvik de nærmeste årene. Dette betyr at vi bør være oppmerksomme på å ikke bygge for mange nye boliger samtidig. Vi risikerer et utbud av nye boliger som er så stort at mye ikke selges, at boliger blir stående tomme og at boligprisene står stille eller faller.

Det er en sterk politisk vilje til å legge til rette for økt bygging av nye boliger i storbyene gjennom ulike tiltak. Det fortettes, det bygges høyt og eksisterende boligområder med grønne lunger saneres og bygges ut på nytt med store leilighetsprosjekter. Alt for å

møte en stor befolkningsvekst. Er vi tjent med denne utviklingen? Bør vi akseptere og legge til rette for at dagens områder med stort befolkningspress også i fremtiden skal stå for det aller meste av befolkningsveksten? Det er konkurranse kommunene imellom om å tiltrekke seg nye bedrifter og å skape flere arbeidsplasser. Denne kampen blir enda mer krevende så lenge det legges til rette for at den sterkt økende befolkningsveksten i pressområdene skal fortsette. Denne konkurransen får neppe noen vinnere i et lengre tidsperspektiv dersom denne utviklingen fortsetter.

Det finnes mange tiltak for å avdempe veksten i pressområder. Infrastruktur og spredning av store statlige og offentlige arbeidsplasser er to av dem. Men den rikspolitiske viljen til å bruke slike tiltak ser ut til å mangle, i Larvik risikerer vi at Politihøgskolen vil bli et eksempel

på nettopp dette. Så lenge viljen ikke er der, så sentraliseres både arbeidsplasser og boligbehov. Med den konsekvens dette blant annet får for boligprisveksten i disse områdene.

Men heldigvis så er det flere forhold som taler for økt bygging av nye boliger også i regioner med lavere vekst: Vi holder oss friske lenger og levealderen øker. Flere velger å bo alene og det blir færre personer pr. husholdning. Og pr. dags dato så er nyboligmarkedet i Larvik ingenting å sutre over. Enn så lenge får det være trøsten. Og i LABO så gleder vi oss til å gå i gang med nye boligprosjekter for medlemmene våre også i fremtiden. Det kan du lese mer om i dette nummeret av LABO-magasinet.

Ha en riktig god sommer!

Asle Granerud
Adm.dir

Foto: Line Loholt

innhold

Arkitektkonkurranse	s. 5
Bonusjegeren	s. 10
Larviks første fribyforfatter	s. 12
Tema: Uteplassen	s. 14
Tema: Kildesortering	s. 18
Lokale perler: Ula	s. 22
Jus: Trampoliner	s. 26
Mat: Hjemmelaget is	s. 28
Tankedryss	s. 30
Morosider	s. 31
Medlemsfordeler	s. 34

12

18

22

28

SPENNENDE ARKITEKT- KONKURRANSE

I juni 2018 kjøpte Labo gamle Nanset skole for 21.1 millioner. Nå er planleggingen for den 11,5 dekar store tomta i full gang.

TEKST: Myriam H. Bjerkli

Foto: Erik Werner Andersen

MEDLEMSBLAD FOR LARVIK BOLIGBYGGELAG - NR. 2 - 2019

ANSVARLIG REDAKTØR
Adm.dir Asle Granerud,
LABO

REDAKSJONSANSVARLIG
Alise Myhre
Alise.Myhre@labo.no

ADRESSE
Prinsegata 4, Pb. 263
3251 Larvik
Tlf. 33 13 85 00
E-post: labo@labo.no
Hjemmeside: www.labo.no

REDAKSJONELL PRODUKSJON
LABO, ABC Partnerstudio

ANNONSESALG
Arnt Erik Isaksen
arnt.erik.isaksen
@flexkommunikasjon.no

PROSJEKTLEDELSE
OG GRAFISK UTFORMING
H-Design - Hege Svennevig
H-Design@altiboxmail.no

TRYKK
Trykk-Service AS

FORSIDEBILDE
Beckers

- For en stund siden inviterte vi fire arkitektkontorer til å komme med forslag, forteller LABOs direktør Asle Granerud, – og tre av dem takket ja. Spir Arkitekter as fra Tønsberg, PV arkitekter as fra Larvik og danske KHR arkitekter as. Og i forrige uke fikk vi presentert tre veldig gode forslag.

SNART SKAL DET KÅRES EN VINNER

Nå gjenstår det for juryen, som består av Hege Voll Midtgaard, styreleder i Larvik Boligbyggelag, Ingrid Svendsen Styremedlem i Larvik Boligbyggelag, Asle Granerud, administrerende direktør i Larvik Boligbyggelag og Ruth Iren Jacobsen som er eiendomsmegler i Aktiv Eiendomsmegling å ta den endelige avgjørelsen. Foreløpig er det helt åpent.

SPIR ARKITEKTKONTOR har videreført Nansetskolens historie ved å kalle området for Skolehagen. Dette er et forslag med stor vekt på fellesfunksjoner, med mange sosiale møteplasser, både inne og ute, beregnet på alle aldersgrupper.

Her er foreslått to langhus mot Nansetgata, noe som vil beskytte området mot lyd og trafikk, samt seks punkthus, fordelt ved

to grønne tun med sitteplasser, beplantning og dyrking av frukt og grønt, grønne busker og trær. På den måten vil hagen aldri være langt unna, og det blir rikelig med tilgang til sol og lys.

- KRITERIENE ARKITEKTENE HADDE Å GÅ UT IFRA VAR:**
- Prosjektets arkitektoniske utforming
 - Bokvalitet og innovative løsninger
 - Leilighetenes funksjonalitet og planløsning
 - Effektiv plassutnyttelse, brutto/netto faktor, arealeffektivitet
 - Innvendige fellesarealers funksjonalitet og attraktivitet
 - Utvendige fellesarealers funksjonalitet og attraktivitet
 - Robust framtidrettet konsept for videre bearbeiding
 - Prosjektøkonomi og pristilbud arkitektarbeider

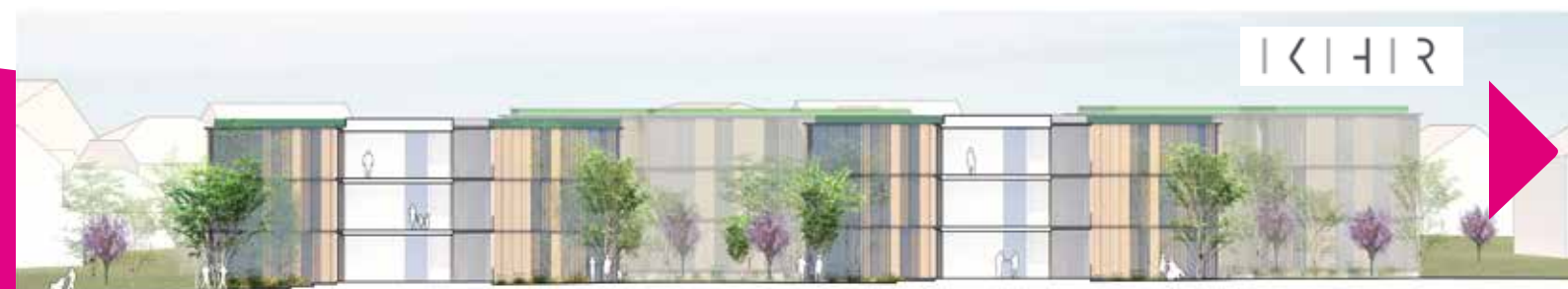
PV-ARKITEKTER har kalt sitt prosjekt for Skolegården. De forskjellige byggene, med totalt 58 boenheter, har fått navn som Penalusene, Krittusene, Blekkusene, Fysikkusene, Kjemi- usene og Matteusene. PVs forslag legger stor vekt på fellesfunksjonene. Her er fine uteområder – bl.a et torg med det passende navnet Frikvarteret, der det

er foreslått både sykkelparkering, verksted, drivhus og grønnsakshage. Forslaget ønsker å videreføre eksisterende bebyggelsesmønster og har også valgt en fargepalett som står i stil med eksisterende bebyggelse i området.

KHR ARKITEKTKONTOR har kalt området for Kirsebærhagen. Deres forslag består av sju fritt-

liggende tre-etasjers hus bygget rundt en hage, plassert slik at de skjermer mot støy fra Nansetgata.

Totalt vil det inneholde 72 boenheter. Forslaget har stort fokus på lys og luft, alle husene er bygget slik at det kommer lys fra tre sider, noe som også gir gjennomgående lys i de innvendige gangene. Forslaget er arkitektonisk spennende

Juryen har vektet forskjellige kriterier og skal komme med sin avgjørelse i slutten av mai. Følg med på LABOs nyhetsbrev og hjemmesider. Vinneren vil bli annonsert der så fort det er klart.

med karakteristisk T- og korsformet geometri, støysorberende treverk, glass og spiler.

- Jeg er imponert over hvor grundige de har vært, sier Asle. - De har selvfølgelig fulgt kriteriene de fikk. Alle forslagene legger også opp til et fredelig og bilfritt område med mange fine uteplasser. men de har valgt forskjellige innfalls-vinkler og løsninger både når det kommer til byggemateriale og utforming. Det er derfor blitt tre ganske forskjellige og veldig spennende forslag vi skal ta stilling til.

Etter at vinneren er kåret, så går det enda ytterligere en god stund før selve byggingen kan starte.

- Selve reguleringsprosessen og innhenting av alle nødvendige godkjenninger tar antagelig rundt ett år, men vi håper å starte byggingen i slutten av 2020 eller begynnelsen av 2021.

Han ser utover bordet, der forslagene fra de tre arkitektkontorene ligger.

- Men først må vi kåre en vinner. Det blir ikke lett ...

ÅRETS MEDLEMSTUR GÅR TIL HARDANGERVINDA NASJONALPARKSENTER

Det blir dagen for mye fantastisk utsikt

Nok en gang har vi gleden av å invitere dere med på medlemstur! Denne gangen til Hardangervidda nasjonalparksenter, Krossobanen og Heddal Stavkirke.

TORS DAG 9. SEPTEMBER, FRA ÅTTE TIL ÅTTE.

Vi tar turen som en rundtur, der vi kjører om Seljord, Flatdal via Rauland på vei opp og via Tinnsjøen, Notodden og Gvarv hjemover. Natur og villreinutstillingen på Hardangervidda nasjonalparksenter som åpnet i 2013 har blitt svært godt mottatt og er blitt belønnet med 3 internasjonale priser.

Utstillingen omfatter hele 22 interaktive installasjoner, alle på norsk. Vi tilbyr også en minikino med kortfilmer av Arne Nævra. Samt en egen fransk grotte med originale redskap og gjenstander laget av villreinbein for mer enn 17 000 år siden i Frankrike. Senteret har flere avdelinger. I tillegg til mye kunnskap om Hardangerviddas natur og dyreliv, er det en kafeteria med en spektakulær utsikt, der vi spiser tradisjonell kjøttsuppe til lunsj.

Etter nasjonalparksenteret tar vi turen videre til Krossobanen. Der tar vi heisene «Tyttebæret» og «Blåbæret til 886 m.o.h. Utsikten er storslått og vi spiser middag på Gvæsebord Panorama. Videre går turen til den gamle vakre kirken, Heddal stavkirke. Avreise fra Bøkeskogen kl 08.00 (en time før vi pleier). Vi skal benytte hele dagen og er ikke hjemme igjen før ca kl 20.00.

Ønsker du å bli med på turen, fyll ut påmeldingskjemaet under og lever/ send det til LABO. Det er første mann til mølla prinsippet som gjelder. Deltakerne får bekreftelse og program i posten.

JATAKK, jeg vil gjerne være med! (Fyll ut alle felter nøye. Ufullstendige påmeldinger blir forkastet.)

Navn: Telefon:

Borettslag:

Adresse:

Postnr.: Sted: E-post:

Påmeldingen sendes eller leveres til LABO i Prinsegata. Påmeldingen er bindende. **FRIST: 15. JULI**

RING BOREAL REISER I DAG OG BESTILL DIN DRØMMEREISE!

GODE PRISER PÅ NORSKEKYSTEN OG EXPLORERSEILINGER!

Priseksempel på sommeravganger 2019, Norskekysten:
Halv rundreise fra kr 10 990,- (6 dager).
Hel rundreise fra kr 17 990,- (12 dager).

SENSOMMERTUR MED MS NORDNORGE
08. SEPTEMBER 2019 **FRA KR. 13 990,-**

TEMAVANDRING M/HILDE WIJK MED MS RICHARD WITH
18. SEPTEMBER 2019 **FRA KR. 14 490,-**

HØSTTUR MED MS FINNMARKEN
26. SEPTEMBER 2019 **FRA KR. 13 990,-**

JULETUR 2019 MED MS FINNMARKEN
23. DESEMBER 2019 **FRA KR. 14 190,-**

OPPLEV PÅSKEN MED MS TROLLFJORD
05. APRIL 2020 **FRA KR. 11 490,-**

OPPLEV VÅREN MED MS MIDNATSOL
30. APRIL 2020 **FRA KR. 12 990,-**

OPPLEV MIDNATTSOLEN MED MS FINNMARKEN
25. MAI 2020 **FRA KR. 16 990,-**

Fra-priser gjelder pr. person i innvendig dobbel lugar inkludert full pensjon. Individuelle turer kan bestilles 365 dager i året.

VÆR MED TIL FANTASTISKE ISLAND 15.-23. JUNI 2020

Norsk reiseleder
Pris fra kr 27 590,-

EXPLORER REISER:

Antarktis * Grønland * Svalbard * Island * Canada * Alaska * Sør-Amerika * Europa * Russland * Nord-Amerika

Vi har ekspertisen, kontakt oss om du vil høre mer om de annonserte turene eller om Explorer turer og Hurtigruten Svalbard.

BOOKING: 51 82 02 10
BOREALREISER.NO | reiser@boreal.no

BOREAL REISER

BONUSJEGGEREN

Det er mye å spare dersom man velger noen av de mange butikkene LABO samarbeider med når man handler. En av de som har spart tusenvis av kroner på å handle bevisst, er Eve Thomassen fra Porsgrunn.

TEKST OG FOTO: Myriam H. Bjerkli

Jeg møter den blide damen på hytta ved Agnes, der hun er i full gang med å klargjøre for sommeren. De siste årene har hun og mannen pusset opp både hytte og hus, og hun har vært bevisst på å bruke Labokortet underveis.

- Når man handler baderomsutstyr for titusen av kroner så blir det fort noen kroner i bonus, forteller hun. - Jeg har vært jevnlig kunde både på Carlsen og Fritzøe i Larvik og på Monter i Porsgrunn.

ARVET MEDLEMSSKAPET
Labomedlemskapet har hun arvet fra besteforeldrene sine, som opprinnelig bodde i Bøkeli. Og selv om hun nå bor i Porsgrunn,

har hun ingen planer om å kvitte seg med medlemskapet.

- Nei, langt ifra, sier hun og ler. - Det lille det koster å være medlem tjener seg jo uansett inn når jeg handler, og det kan jo hende vi får lyst på leilighet i Larvik etter hvert. Da kan ett langt medlemskap være smart å ha.

Selv har hun medlemsnummer 276, det vil si at medlemskapet hun arvet opprinnelig ble tegnet i 1952.

- Datteren min kjøpte akkurat leilighet i Porsgrunn Boligbyggelag ved å benytte seg av forkjøpsretten, så jeg vet hvor verdifullt det

er med et langt medlemskap, sier hun fornøyd.

ENKELT OG LØNNSOMT
Eve benytter også LABOkortet når hun handler julegaver og ting til hjemmet, blant annet i butikker som f.eks Til Bords og Lampehuset.

- Hvis det ikke er stor prisforskjell, så velger jeg gjerne et sted med rabatt og LABObonus når jeg handler, sier hun. - Jeg har registrert det mot bankkortet mitt, så det er både enkelt og lønnsomt. Og nå jeg tar ut bonusen, så prøver jeg ofte å kjøpe noe spesifikt for det, noe jeg har ønsket meg.

Så rent. Så nytt.
Så JM-bolig.

Å flytte inn i en splitter ny leilighet eller et nytt hus er en herlig følelse. Her ligger ingen rester fra noen annens liv, verken i skuffer eller skap - dette er skapt kun for deg. Det er imidlertid bare én av de mange fordelene med å kjøpe ny bolig av Nordens ledende boligbygger! Velkommen på visning.

LABO

LARVIK - HOVLAND PLATÅ, BYGG C - 20 LEILIGHETER

SALGSSTART!

Forkjøpsrett for LABO-medlemmer

Hovland Platå, bygg C blir et LABO-tilknyttet bo-rettsslag. Prosjektet har forkjøpsrett for LABO-medlemmer.

Meldefrist for forkjøpsrett er 4.juni. Ikke medlem? Meld deg inn på labo.no.

Visning: Søndag 26.05, kl. 14 - 15
Velkommen til innredet visningsleilighet i bygg A.

Visningsadresse:
Frøystadveien 4-8, 3269 Larvik

Kontakt:
Salgsleder Alexander Thomassen
tlf. 97 04 44 99
Les mer på jm.no/hovland

I	VÅRE	HUS
SKRIVES	HISTORIE	

”
Dere burde lytte mer til hjertet og klemme hverandre mer!

ØNSKER Å ENDRE VERDEN

Larviks første fribyforfatter tror på en verden uten skiller. Være seg geografisk eller på det menneskelige plan. – Uansett hvor man kommer fra, uansett religion, hudfarge, legning eller status. Vi er alle mennesker, sier hun alvorlig. I tillegg tror hun på litteratur.

TEKST OG FOTO: Myriam H. Bjerkli

– Jeg tror virkelig at litteratur kan endre verden, sier hun bestemt. Wesam Almadani er født i Sudan, vokst opp i Egypt og flyttet deretter til Jaffaa Palestina. Hun har allerede publisert flere noveller og dikt. I Larvik treffes hun ofte på biblioteket, der hun har sin faste skriveplass.

STARTET MED ET SELVMORD Nå har hun akkurat fullført en roman og er på jakt etter forlag. Romanen – Under det arabiske bordet – tar utgangspunkt i en venninne som tilsynelatende hadde alt. Rikdom, en ektemann som elsket henne, sitt eget firma. I tillegg var hun gravid. Hun hadde alt de fleste drømmer om, likevel

tok hun sitt eget liv. Wesam tror det var mye fordi venninnen var lesbisk, en legning som ikke er akseptert i den arabiske delen av verden.

– Hvis du leser om arabiske homofile, så finner du ingen lesbiske, sier hun. – Det er for farlig, de må leve livet i skjul. Jeg ønsker å være

en stemme for dem gjennom denne romanen.

Det hele startet med venninnens selvmord, men i arbeidet med romanen har Wesam møtt mange andre lesbiske kvinner som også er nødt til å skjule legningen sin. Hovedpersonen i romanen er derfor en kombinasjon av dem alle. Det har blitt en sterk historie om vold, trakassering og drap.

– Jeg har jobbet med denne romanen i fem år, forteller hun. – Ønsket mitt er at folk, etter å ha lest den, skjønner hvor farlig fordømmelse og negative holdninger kan være. Hvor skadelig det er å måtte leve et liv i skjul. Jeg tror på åpenhet.

LEVDE MED TRUSLER OG TRAKASSERING

Denne åpenheten, og evnen til å sette ordene på papir, gjorde at hun levde med trusler og trakassering i fem år. Både regime, politikere og hennes egne naboer følte seg truet av 35-åringens sterke stemme. Verken hun eller barna hennes var trygge.

Derfor ble hun invitert til Larvik som Fribyforfatter. Her kan hun skrive i trygghet og leve i frihet sammen med barna sine. Fire barn fra åtte til seksten år som allerede har opplevd tre kriger.

– Det er viktig for meg at barna

mine er trygge her, sier Wesam alvorlig. – Jeg vil ikke at de skal straffes for at jeg er moren deres.

Det meste av samtalen vår foregår på engelsk, men hun er i god gang med å lære seg norsk. Som forfatter er hun selvfølgelig klar over viktigheten av språk, enten det er snakk om å få ord ned på papir, eller i vanlig omgang med nordmenn. I tillegg ønsker hun å bli kjent med norsk litteratur.

– På et arrangement hørte jeg en norsk forfatter, Tina Åmodt, lese fra romanen sin, «Det ble aldri lyst her.» Tolken min oversatte og det var så sterkt skrevet at mange gråt. Nå vil jeg lære meg norsk for å kunne lese resten av romanen selv.

DRØMMER OM ET VANLIG LIV

– Jeg går på norsskolen hver dag, forteller hun. – Også skriver jeg. Så mye annet rekker jeg ikke, siden jeg har fire barn å ta vare på. Dessuten, det er nettopp det å leve et trygt og vanlig liv som er det jeg aller helst vil. Hun smiler. – Men jeg liker å prøve nye ting.

De er en aktiv familie. Barna går på kulturskolen og er i ferd med å skaffe seg norske venner. Selv har hun bl.a. prøvd seg på klatring og er blitt glad i å gå tur.

– Jeg øver meg på å bli norsk, sier Wesam og ler. – Jeg vil integrere

meg i samfunnet og være med å bidra. Jeg vet hvordan det er å føle seg annerledes og utenfor, jeg vil gjerne bidra til å hjelpe andre med problemer og kanskje hjelpe dem ut av ensomhet. Skal man bli kjent med folk, må man våge å ta noen sjanser.

LYTTE MER MED HJERTET Hun synes nordmenn er snille, men ganske reserverte.

– Alle er hyggelige, men dere er vanskelige å komme innpå, sier hun. – Dere burde lytte mer til hjertet og klemme hverandre mer!

Wesam har bakgrunn fra IT-bransjen, men ønsker aller helst å jobbe med mennesker. Gjerne innen kultur og psykologi. Hun har også en bakgrunn fra dans og drama, som hun gjerne vil bruke til å undervise barn, koble forskjellige mennesker og kulturer sammen.

Den største drømmen er selvfølgelig å bli en kjent forfatter som skriver om viktige temaer, ekte litteratur som kan få leserne til å stoppe opp og tenke. I tillegg til den ferdige romanen, er hun allerede godt i gang på en ny roman om flyktninger, problemene deres og hvordan man kan hjelpe dem.

Hun ser på meg og smiler. – Jeg vil være til hjelp. Og jeg tror veldig på mennesker!

FAKTA

Fribyforfatter er en forfulgt forfatter som inviteres til en friby. For at en person skal komme inn under fribyordningen, må han/hun være forfatter med en viss litterær produksjon og beviselig være truet eller forfulgt i sitt hjemland på grunn av sitt litterære virke.

En friby er en by som har påtatt seg å være vertskap for en forfulgt forfatter, journalist, kunstner, osv. i opptil to år.

Fribyene er tilknyttet organisasjonen ICORN, International Cities of Refuge Network. De norske fribyene forplikter seg til å ta imot forfatteren med evt. ektefelle og barn i to år og sørge for bolig og nødvendig livsopphold.

Utenriksdepartementet gir et årlig stipend til hver friby som skal dekke utgifter forfatterne har i forbindelse med sitt virke. Det er Norsk PEN som

administrerer denne ordningen.

Det finnes i dag over 60 fribyer som er tilknyttet ICORN.

Sytten av disse er i Norge; Asker, Bergen, Bø, Drøbak, Harstad, Haugesund, Horten, Kristiansand, Larvik, Levanger, Lillehammer, Molde, Oslo, Skien, Stavanger, Tromsø og Trondheim.

GJØR UTEPLASSEN KLAR FOR SOMMEREN

TEKST: ABC Partnerstudio

FOTO: ifi.no, Beckers, Mester Grønn, Jysk, Gardena, MAXBO, Nilfisk

Mange lengter etter å sette ut hagemøbler og plante i utepotter så fort våren melder sin ankomst. Men før uterommet kan nytes til det fulle, så kan det hende du må ta i et tak. Her er 7 tips for hvordan du med enkle grep kan friske opp uterommet og samtidig bevare det du allerede har.

1. RYDDING OG GJØDSLING

En velstelt hage fri for ugress og visne blomster gjør seg ikke selv. Opprydding er derfor noe av det første du bør ta tak i om du vil nyte en velstelt sommerhage. Fjern døde planterester, løv, ugress, visne blader og greiner. Har du gressplen, bør denne gjødsles jevnlig. Følg med på værmeldingen og sørg for å gjødsle når det er meldt regn. Gjødselen trenger nemlig vann for å trekke ned i bakken.

2. KLIPPING OG BESKJÆRING

Mange frukttrær, bærbusker, planter og hekk bør klippes og beskjæres om du vil at de skal trives i hagen din år etter år. Det er flere grunner for hvorfor beskjæring er viktig: Plantene får tettere vekst og større blomstring, og døde og syke greiner skjæres vekk. Hvilke vekster som skal beskjæres til hvilken tid varierer. Noen vekster skal beskjæres om våren, noen om sommeren og andre om høsten. Noen vekster skal beskjæres ofte, andre sjeldnere. Noen skal kun klippes lett, mens andre bør beskjæres hardt. Er du usikker på når og hvordan du bør beskjære, så spør et hagesenter eller et gartneri om råd.

3. VASK OG PLEIE

Alle utemøbler bør vaskes før de tas i bruk, enten de er laget av tre, plast eller kunstrotting. Det samme gjelder terrassen. Glemte du å vaske hageredskapene før de ble lagt bort for sesongen i fjor, er det tid for å gjøre det nå. Vaskejobben gjør du i en fei ved hjelp av en høytrykkspyler og/eller terrassevasker, bare husk å vaske med riktig trykk på de ulike overflatene for å unngå oppsprekking i treverket.

MESTER GRØNN

Ta «dråpetesten» for å finne ut om det er på tide å olje tremøblene. Trekker vannet inn i treverket, er det på tide å olje møblene. Utemøbler av tre bør pusses lett ned før de impregneres med olje. Olje beskytter treet mot fuktinntrengning og holder møblene pene lengre. Vær påpasselig med å olje bena på stoler og bord ekstra godt, da dette er områder som er mest utsatt for fukt.

4. FRISK OPP MED MALING

Ser utemøblene slitte og grå ut etter å ha stått ute i vær og vind, kan de bli som nye igjen med et strøk eller to med maling. Nymalte utemøbler er virkelig med på å løfte helhetsinntrykket, og kan friske opp ethvert uterom.

Sørg for å pusse overflaten som skal males godt, før du tar fatt på malerkosten. Gammel og flasse maling må skrapes bort. Er du nøye med grunnarbeidet, får du et langt bedre sluttresultat. Også utepotter og kurvemøbler kan få en omgang med malerkosten. Ifi anbefaler å bruke dør- og vindusmaling med god dekkevne og høy slitestyrke når du skal male utemøblene.

5. SOM NYTT MED LAKK

En gammel trillebår, en litt sliten postkasse, en solbleket verandakasse, kurver eller lystestaker – alt kan bli som nytt igjen ved hjelp av spraylakk. Spraylakk er genialt å bruke på ting der malerkosten ikke kommer til. Det er dessuten en rimelig, lettvinnet og holdbar løsning, og en morsom aktivitet som også barna kan være med på.

Det finnes flere typer spraylakk på markedet, men sørg for velge spraylakk som passer for under-

laget som skal sprayes. Quick Bengalakk, for eksempel, har en egen spray for metall og hardplast, metall, tre, jern og stål. Quick har også en varmebestandig spray som tåler opptil 650°C og som dermed kan brukes på ting som grill, gressklipper, utepesiser osv. Vær obs på at du dekker til omgivelsene rundt for å unngå at lakken setter farge på andre ting. Uansett hvilken spray du velger, så følg bruksanvisningen nøye.

6. DETTE TRENGER DU AV UTSTYR

Som med så mye annet, er godt utstyr «halve jobben». Hageredskaper av god kvalitet koster litt, men til gjengjeld vil du ha glede av det i mange år. Med et par hagehansker, en trillebår, beskjæringssaks og små lukeredskaper

som løvetannstikker og stikkspade kommer du langt. Det kan også være lurt å investere i en god gress- og kantklipper. En kraftig høytrykkspyler vil spare deg for mye tid når det kommer til rengjøring, og har du lyst til å bruke

sommeren på noe annet enn å klippe gress, kan en robotgressklipper være kjekt å ha. Det finnes en rekke gode merker på markedet, så her er det bare å velge og vrake etter hvilket behov du har.

7. SATS PÅ VEDLIKEHOLDSVENNLIG

Det enkle er nemlig ofte det beste, også når det kommer til uterommet. Invester i gode uteputer og utemøbler som tåler å stå ute i vær og vind, og velg frostsikre blomsterpotter. Selvanningspotter er også kjekt, særlig om du skal reise bort noen dager.

HUSK OGSÅ midler mot ubudne gjester som lus, maur og brunsnegler.

Har du et godt system under kjøkkenbenken, går kildesorteringen av seg selv. Har du ikke plass under benken, finnes det mange ulike måter å løse dette på.

Visste du at ett bananskall kan bli til omtrent 100 meters kjøring for renovasjonsbilene fra HRA? Matavfallet blir nemlig til miljøvennlig biodrivstoff i HRAs eget bioraffineri på Trollmyra i Jevnaker.

For hver kilo plastemballasje vi gjenvinner, sparer vi miljøet for to kilo olje, forteller kommunikasjonssjef Åse Toril Krågsrud i Hadeland og Ringerike Avfallsselskap (HRA). Her foran plastemballasje innsamlet fra husstander i Hadeland og Ringerike.

SLIK KILDESORTERER DU

ENKLERE, BEDRE, RASKERE

«Gidder ikke», «har ikke tid», «har ikke plass», «orker ikke», «det har ingen hensikt». Dette er bare noen av de mange unnskyldningene mange av oss bruker når det kommer til kildesortering.

TEKST: ABC Partnerstudio
FOTO: Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS, Clas Ohlson, IKEA

Når du kildesorterer, sørger du for at det du kaster kan bli til noe nytt. Nesten alt avfall som kildesorteres kan nemlig gjenvinnes og brukes til lys og varme eller som råstoff til nye produkter. I tillegg bidrar du til at avfall som kan være skadelig ikke kommer på avveie og skader naturen.

- Det viktigste vi kan gjøre for å spare miljøet, er å hindre at avfall oppstår. Det gjør vi ved å tenke oss om før vi kjøper noe. La være å kjøpe ting som blir ødelagt og reparer det du har, sier Åse Toril Krågsrud, kommunikasjonssjef hos Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS.

Men på 20 år så har mengden avfall vi nordmenn produserer omtrent doblet seg. Det henger sammen med at vi er blitt rikere og forbruker mer. Å kildesortere

er derfor noe av det viktigste og letteste du som enkeltperson kan gjøre for å bidra til bedre klima og miljø.

SMARTE LØSNINGER
Har du liten plass under kjøkkenbenken, finnes det flere smarte løsninger som gjør kildesorteringen enklere. Med et godt system, så går kildesorteringen nærmest av seg selv.

- Du trenger bokser eller bøtter som gjør det enkelt å sortere flere avfallstyper. IKEA, Jernia og Clas Ohlson er blant leverandørene som selger ulike løsninger for avfallshåndtering, enten du har stor eller liten plass, tipser Krågsrud.

Har du liten plass under kjøkkenbenken? Da gjelder det å tenke alternativt.

- Skoskap kan fungere fint til panteflasker, du kan også ha penere bøtter på gulvet til ulikt type avfall, og du kan plassere handlenett fra krokar og knagget. Tråkk pappemballasjen flat og stapp plastbegre inn i hverandre, så det tar mindre plass, sier Krågsrud.

Nei, alt går ikke i «samma mølla» Fremdeles er det mange som er av den oppfatningen av at alt avfall ender på samme sted til slutt uansett, noe som ifølge Krågsrud er en utbredt misforståelse.

- Alt kildesortert avfall blir håndtert for seg. Kaster du et bananskall i matavfallet, blir den for eksempel her hos oss fraktet til HRAs bioraffineri på Trollmyra i Jevnaker. Her blir den til gass, som igjen oppgraderes til miljøvennlig biodrivstoff for renovasjonsbilene våre, forteller Krågsrud.

Kildesortert plast blir smeltet om til råstoff til ny plastemballasje. Papiret bløtes opp og blir til blant annet skrivepapir og dopapir. Det meste av usorterte drikkekartonger blir til ny emballasje, som pizzaesker, mens restavfallet er det avfallet som blir igjen etter sortering. – Restavfallet blir brent på forbrenningsanlegg. Her blir energien som oppstår til oppvarming eller strøm. Kildesorterer du avfallet, tar vi vare på ressursene i det, slik at det kan brukes som råstoff i produksjonen av nye produkter, forklarer kommunikasjonssjefen.

ULIK PRAKSIS FRA KOMMUNE TIL KOMMUNE
Det er opp til hver enkelt kommune å bestemme hvilken praksis som skal gjelde for kildesortering der du bor, da det ikke finnes noen nasjonal myndighet som sier hvordan det skal være.

– Men bransjen jobber for at praksisen skal bli mer harmonisk. For privatpersoner har vi imidlertid omtrent lik praksis med hensyn til sortering av plastemballasje over hele landet, sier Krågsrud.

I Hadeland og Ringerike har de kildesortert matavfall og papir i 25 år, og plastemballasje siden 2004/2006. Innbyggerne her er derfor godt vant med ordningen og hvordan den fungerer. – Vi er bedre til å kildesortere enn mange andre regioner, men vi har fortsatt noe å gå på. Spesielt havner en god del gjenvinnbart avfall i restavfallet. Vi må for eksempel bli enda flinkere til å ikke kaste matavfall i restavfallet. Når det er sagt, kaster vi ikke mye som ikke er matavfall i selve matavfallet, sier Krågsrud.

VISSTE DU AT...

- En bil kan kjøre opptil 100 meter på ett bananskall.
- For hver kilo plast som gjenvinnes til ny plast, spares miljøet for to kilo olje.
- Hvert år samles det inn så mye EE-avfall i Norge, at hvis man fylte opp lastebiler med ee-avfall og stilte dem opp etter hverandre ville de strukket seg fra Oslo til Lillehammer.
- Mengden farlig avfall som årlig går til ukjent behandling tilsvarer vekten av 15.200 elefanter. (Eksempelet er basert på en gjennomsnittsvikt på 5 tonn per elefant).
- Totalt innsamlet plastemballasje per år i Norge, tilsvarer ifølge Grønn Punkt Norge, 156 fullstede Airbus A380.

TIPS!

«Sortering skal være enkelt. Ofte er emballasjen merket med hvor du skal kaste det. Er du i tvil om hvordan du sorterer avfallet ditt, så kan du gå inn på nettsidene hra.no/sorter eller på sortere.no. Der kan du søke på mange forskjellige gjenstander eller ting.»

– Åse Toril Krågsrud, kommunikasjonssjef hos Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS.

NYTTIGE NETTSTEDER

- * Slik sorterer du riktig: hra.no/sorter og sortere.no
- * Tips til ulike oppbevaringssystemer for avfallshåndtering hjemme: loop.no/avfallsordningen/smart-kildesortering

Hva må man gjøre med balkongene og hva kan man gjøre?

Balco har all kompetanse i eget hus når det gjelder balkongprosjekter. Ta kontakt med oss for å komme riktig i gang!

TILBUD!
Vederlagsfri bistand for befaring med anbefalinger, informasjonsmøte for boligselskapet og utarbeidelse av fotomontasje

Balco AS
Sandstuveien 60 A
1184 OSLO

Telefon 23 38 12 00
www.balco.no
[@BalcoBalconies](https://www.instagram.com/BalcoBalconies)

GREENER
THINKING
BY
BALCO

ULA

– ET SOMMERPARADIS!

Ula:

Ula er et tettsted ut mot Skagerrak ytterst på Torsøyhalvøya i Larvik kommune. Opphavet er det norrøne ordet urd, som betyr «ur», «steinur». På 1800 tallet var Ula et kjent lossted. Ula har en befolkning på ca. 200 fastboende, men dette mangedobles i sommerhalvåret

Ulabrand

- døpt Anders Jacob Johansen (1815-1881), var en navngjeten los bosatt i Ula. Han tjenestegjorde som los i Ula fra ca. 1850 til han – sammen med sønnen Lars som også var los - omkom under en høststorm i 1881. Det grovbygde monumentet er hogd ut av larvikittstein av Hans Holmen, og viser losen i sin sydvest på utkikk ved båtripa. Monumentet ble avduket sommeren 1932, etter initiativ og innsamling av Tjølling Sangforening.

Kilde: Wikipedia og Østlandsposten

En av Larviks mange perler finner man helt på grensen til Sandefjord. Der ligger Ula, et sommerparadis for både de fastboende og de mange tusen sommerturistene som valfarter dit hver sommer. Og over det hele skuer Ulabrand.

TEKST OG FOTO: Myriam H. Bjerkli

Jeg møter Henry Jacoby i hagen utenfor huset hans i Ulabrandsveien. Jacoby er leder for Ulas velforening og huset ble opprinnelig bygget av oldefaren hans, en av Ulas tidligere losere.

- Jeg hadde en flott oppvekst her, forteller han mens han skjenker meg en kopp kaffe. – Vi barna kunne leke trygt over hele Ula, og det var et godt samhold. Han smiler. – De fleste som bodde her

den gangen var jo i familie med hverandre.

SAMHOLDET HAR DE BEHOLDT
- Samholdet er flott i dag også, og Velforeningen gjør en kjempe-

jobb. Det er cirka 200 fastboende her, og vi er 130 medlemmer i foreningen. Vi driver båthavna og parkeringsplassen, og sørger for at servicebygget er åpent hele sommeren. I sommer skal vi sanke stillehavsøsters og når det er dugnad så stiller også de aller fleste opp. Han smiler.

– Det fungerer litt som et boligbyggelag, der alle føler ansvar for å holde stedet rent og fint.

Med over 350 meter med fine sandstrender, flotte friarealer, egen gjestehavn og en hyggelig campingplass for teltturister er det lett å skjønne at antall besøk-

kende til den lille plassen mangedobles om sommeren.

- Jeg tror det er rundt 4000 - 5000 mennesker som besøker oss i sommermånedene, sier Henry. - Og det skjønner jeg godt, Ula er virkelig en perle, spesielt om sommeren. Og selv om det er mange folk her, så er det jo lite biltrafikk, så det er mange som nyter stillheten her. Det er et paradis for både voksne og barn, med langgrunne strender, flotte svaberg og mye friareal.

LOS MED SANGSTEMME
Når jeg kommer inn på selve Ulabrand-monumentet, smiler han.

- Ja, det går mange historier rundt Ulabrand, forteller han. – Å være los på 1800-tallet var et tøft yrke, og Anders Jacob Johansen, som han egentlig het, var en dyktig og uredde los., som også var kjent for å ha sans for det sterke. I tillegg hadde han en flott stemme, og var derfor medlem av Tjølling Sangforening. Det var de som tok initiativet til å reise monumentet, som en heder til alle norske losere.

ULAS FØRSTE LOS
Ula har hatt en lang tradisjon som losstasjon. Den første losen het Even Halvorsen. Han kom opprinnelig fra Tjøme, men forliste utenfor Ula. Der han ble tatt hånd

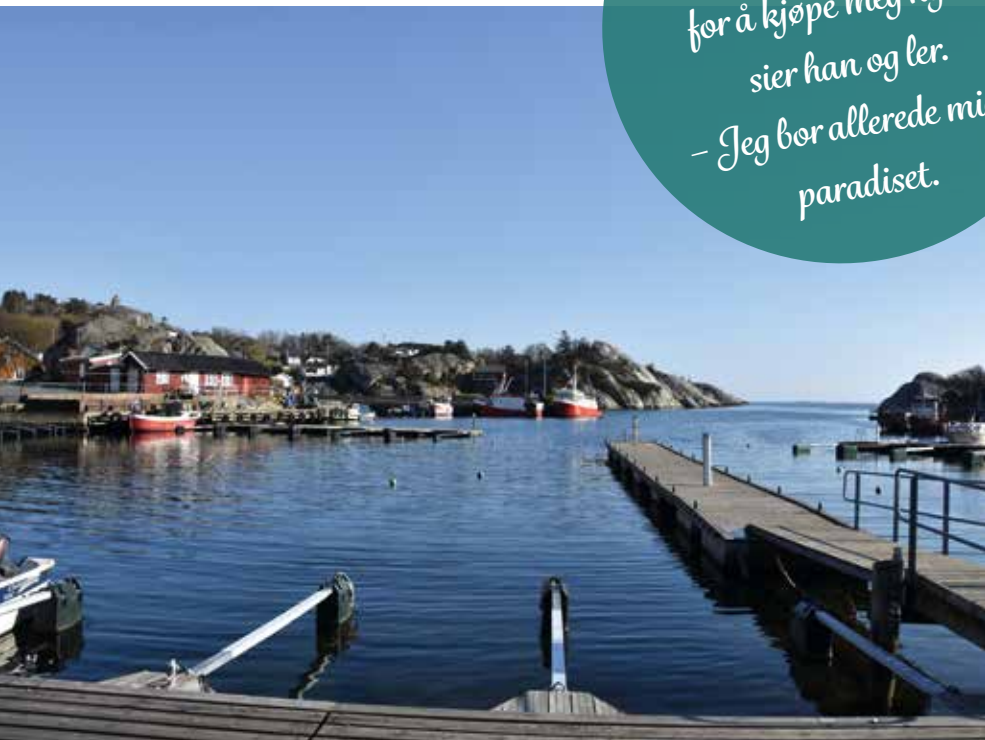
om av den eneste gården som lå der på den tiden, Tenvikgården. Året etter kom han tilbake og kjøpte tomt på stedet, jobbet som los og bodde der inntil han døde som 48-åring i 1801.

hoteller her, og det kom en rekke prominente besøkende. Alle de store stjernene i Oslo var her, og Jens Book Jenssen spilte sågar inn Ula-valsene i 1958.

Hotellene er dessverre borte, men den gamle trehusbebyggelsen fra forrige århundre rundt havna er fredet. Fra hagen til Henry Jacoby har man utsikt over både havn, hav, fjell og strand.

- Ulas storhetsperiode var nok mellom 1920 og 1965, forteller Henry Jacoby. - Da hadde vi to

”
- Jeg har aldri følt behov for å kjøpe meg hytte, sier han og ler.
- Jeg bor allerede midt i paradiset.

LABO FONDET KOM MED FORSLAG!

Vet du om et prosjekt for barn og unge som fortjener noen ekstra kroner?

Kom med forslag på facebook innen 1. juni. Les mer om fondet på www.labo.no.

FRIST:
1. juni
Etter fristens utløp vil LABO-fondet plukke ut kandidater til en finalerunde.

BOMILJØPRISEN HVERT ÅR DELES BOMILJØPRISEN UT TIL ET BOLIGSELSKAP!

Syns du ditt lag fortjener prisen. Send søknad innen 14. august!

Her er det ingen vits i å være beskjeden! Send oss en søknad og skryt av eget bolig-selskap - eller naboens - slik at de som har gjort noe ekstra for beboerne, får belønning som fortjent! Har dere gode planer, men mangler penger? Da kan dere også søke!

FRIST:
14. august

Søknad kan sendes til alise@labo.no eller leveres til LABO i Prinsegata 4.

Ferieklar?

Ha full kontroll med mobilbanken i sommer!
Gratis og genialt :)

Android

iPhone

Sigurds gate 1
Tlf.: 33 11 28 00
www.larvikbanken.no

TRAMPOLINER TIL GLEDE OG BESVÆR

Når sol og sommer kommer, dukker trampolinene opp i hager og på fellesareal. Til glede for noen og til irritasjon for andre. Og med trampolinene kommer spørsmålene om hva som er lov og rett ved bruk av trampoliner.

TEKST: Janne Balberg Kvisvik /
Jurist i Larvik Boligbyggelag

I borettslag og sameier kommer gjerne spørsmålet om hvor det er lov å ha trampoliner, hvem som har ansvaret og om styret helt kan forby trampoliner i borettslaget/sameiet.

I både borettslag og sameier er hageareal normalt fellesareal, og det er således borettslaget/sameiet som rettslig sett disponerer over arealet. Det betyr at det ikke kan settes ut trampoliner på disse arealene uten at det på forhånd er innhentet samtykke.

Regler om trampoliner kan tas inn i ordensreglene. I borettslag vedtas disse av styret, mens det i sameier er årsmøtet som fastsetter ordensregler. Ordensreglene kan f.eks. sette krav til plassering av trampoliner, bruken og ansvaret. Det kan også vedtas forbud mot trampoliner i vedtektene, men en slik vedtektsendring vil kreve minst 2/3 flertall på generalforsamling/årsmøte.

Vanligvis vil eventuelle ulemper for naboene kunne begrenses gjennom gode ordensregler, uten at man forbyr trampolinebruk helt. Vurder hvor trampoliner kan plasseres og sett noen rammer for når på døgnet det skal kunne hoppes, slik at man ivaretar både barnas behov for lek og voksnes behov for ro. Borettslag og sameier innebærer gjerne at man bor tett, men også at det må være rom for alle, og da handler det om å ta hensyn til hverandres ulike behov.

Selv om det åpnes for bruk av trampoline vil det likevel være en grense i gjeldende lovverk både i borettslag og i sameier, ved at bruken eller plasseringen ikke må være til unødvendig ulempe. Viser det seg at bruken, selv om den er godkjent, er det vesentlig ulempe for naboene, kan styret pålegge eier å fjerne trampolinen.

HVEM HAR ANSVARET?

En problemstilling som gjerne

dukker opp er hvem som blir ansvarlig dersom noen skader seg ved bruk av trampolinen.

Det vil i utgangspunktet være eier av trampolinen som er ansvarlig for denne dersom det skulle oppstå skader på tredjepersoner. Dersom det er ikke er borettslaget/sameiet som har sørget for innkjøpet og trampolinen ikke er ment for felles bruk, vil det juridiske ansvar dersom erstatningspliktige skader skulle oppstå, i utgangspunktet falle på eier av trampolinen. Så lenge trampolinen står på fellesareal kan det likevel ikke utelukkes at borettslaget/sameiet kan bli ansvarlige for skader, særlig hvor den som skader seg ikke er kjent med eierforholdene. Det er derfor viktig at det i en godkjenning av trampoliner på fellesareal stilles krav til eier og at styret følger opp dette.

altibox

Full frihet for borettslag og sameier

Hvorfor skal noen få bestemme hvilken bredbånds- og tv-pakke hver beboer skal ha, bare fordi man bor i borettslag eller sameie? Med Altibox kan dere få full frihet. Vi ser ingen grunn til at alle må ha samme løsning. Inngår dere avtale med Altibox, blir et av markedets mest fleksible internett- og tv-utvalg tilgjengelig for hver enkelt beboer. Det er bare å velge og vrake.

Og; med Altibox' nye og banebrytende tv-løsning får hver og én mulighet til å velge sitt eget innhold.

Les mer og kontakt oss på altibox.no/boligselskap

VI LEVERER
altibox

Nytelse på høyt nivå!

HJEMMELAGET ISKREM MED LAKRIS OG BRINGEBÆR

Fløysmyk hjemmelaget iskrem for alle som simpelthen elsker lakris! Den rike smaken av lakris gjør seg ekstra godt sammen med friskhet fra den frysetørkede bringebæren.

INGREDIENSER

6 porsjoner
4 stk eggeplomme
4 ss sukker
1½ ss lakrispulver (raw)
1½ ss frysetørkede bringebær
4 dl kremfløte
Frøene fra 1 stk vaniljestang

SLIK GJØR DU

1. Rør sammen eggeplommer, sukker og vaniljestang i en glass- eller stålbolle og sett bollen over varmt vann. Visp hele tiden til eggeblandingen begynner å bli varm og sukkeret har løst seg opp.
2. Pisk blandingen videre i maskin eller for hånd til den er kald og har blitt lys og tykk eggedosis.
3. Ha i lakrispulver og frysetørkede bringebær. Lakrispulver og frysetørkede bringebær fås kjøpt i velassorterte daglivarebutikker.
4. Stivpisk kremfløte og vend den forsiktig i eggedosisen.
5. Fyll isblandingen i en passende form, vi har fylt den i en brødform (1 liter) med bakepapir. Dekk med plastfolie og frys i minst 4 timer.
6. Sett isparfajten i kjøleskapet ca. 20 minutter før den skal serveres. Hvelv isparfajten på fat eller server den helt enkelt fra formen. Server gjerne med litt ekstra lakrisgodt og friske bringebær.

LAG DIN
FAVORITT-ISKREM:
Bytt ut punkt 3
med de ingrediensene
du liker aller best
for å lage din favoritt!

HJEMMELAGET IS PÅ 1-2-3

Under 20 min!

Alle liker is! Denne isen er ekstremt rask å lage og den er skikkelig god! Du kan variere med ulike frukt og bær og gjerne tilsette vaniljesukker eller ekte vanilje. Uansett, følger du oppskriften under vil du garantert få et godt resultat.

INGREDIENSER

4 porsjoner

2 ss mandelflak
200 g frosne bringebær eller annen fryst frukt/bær
1 ss melis (toppet)
5 dl kremfløte
evt. 10 stk bringebær til pynt, gjerne sammen med noen blader mynte.

SLIK GJØR DU

1. Varm en tørr og ren stekepanne på nesten full varme og rist/tørstek mandelfarne. Husk å bevege pannen slik at mandlene ikke brenner seg. De skal kun bli gylne.
2. Ha de frysede bærene og melisen i en foodprocessor, hell i fløten, start maskinen og la den gå på full kraft i ca 15-20 sekunder. Voila, bærene fryser kremfløten og du har fått en supergod iskrem. Andre bær kan også brukes.
3. Fordel iskremen i skåler. Topp det hele med mandler og eventuell pynt.

Tilbake til kjernen

...til naturens egen
impregnering...

Denne tømmerstokken ble reist på 1800-tallet, og demontert over hundre år senere. I omtrent 15 år ble den liggende for vær og vind i strandkanten før den ble kappet. Ved å blande moderne lavenergi-glass og kjernevedens naturgitte impregnering lager vi miljøvennlige vinduer og balkong-/skyvedører for norske værforhold.

Vi tilbyr alle relevante produkter – fra rehabiliteringsprosjekt til nye passivhus.

I takt med tiden... www.norgesvinduet.no

LABO
magasinet

Ta kontakt!

Neste utgivelse kommer i september 2019!

Ta kontakt for bestilling av annonseplass eller for å få
tilsendt annonseinformasjon for 2019.

Utgivelse: uke 39 • Annonsefrist: 09.09.

ANNONSEANSVARLIG: ARNT ERIK ISAKSEN - TLF. 411 61 619
arnt.erik.isaksen@flexkommunikasjon.no

STORKENS ENDELIKT

TEKST: Myriam H. Bjerkli
ILLUSTRASJON: 123rf.com

Da jeg var liten, trodde jeg på storken. Helt til Anne Cath Vestly sjokkerte meg med å fortelle sannheten, en kveld jeg intetående satt med hodet klistret til radioapparatet og barnetimen. Jeg husker enda hvordan moren min prøvde å ro det hele i land, hun mislyktes selvfølgelig. Storken var frikjent og min mor tatt i løgn. Derfor bestemte jeg meg allerede før jeg fikk barn, for at jeg skulle være ærlig. Når barna ble store nok til å spørre så var de også store nok til å få svar.

- Mamma, hvordan ble jeg til?
Guttstemmen er høy og klar. Jeg ser ned på min fire år gamle sønn og stønner høyt - innvendig. Ikke her! Ikke nå!

Vi sitter på bussen på vei fra Larvik til Tønsberg. Den er full av folk, og for et øyeblikk siden så summet den av stemmene til de andre passasjerene. Nå holder bussen pusten. Bare summingen av bussmotoren høres, og selv den lyder svakere enn den var.

- Mamma? Guttungen begynner å bli utålmodig, stemmen han er enda høyere: **- Hvordan laget du meg?**

- Æh, jeg har jo fortalt det? Du var inne i magen min ...
Buss-sjåføren følger interessert med i speilet.
- Ja, men hvordan kom jeg inn dit? Var jeg et slags frø? Spiste du meg?

Noen ler fra radene rundt, men de som eier latteren ser på alt annet enn oss. Utsikten er tydeligvis veldig interessant akkurat her, jorde på jorde så langt øye kan se. De nyter synet i taushet, sittende på skrå i setene, slik at ørene deres peker riktig vei. De eneste som ser på oss, er øynene i speilet der framme. Buss-sjåførens. Jeg begynner å bli nervøs, burde han ikke snart ta en titt på veien?
- Nei ...

Jeg åpner munnen for å likevel blande inn en stork eller to, et aldri så lite eventyr. De bebreidende øynene til Ann Cath Vestly farer forbi mitt indre blikk. Jeg lukker munnen. Sønnen min ser fremdeles på meg. For fem minutter siden var han det vakreste barnet i verden.

- Jeg spiste deg ikke. Jeg og pappa laget deg sammen. I mini - mini format. Og så lå du inne i magen

min og grodde til du var stor og sterk og klar til å komme ut å møte oss.

Uten pustepause hoppet jeg over på den delen av historien han hadde hørt mange ganger før, om hvor pen han var som baby, hvor sulten, hvor snill ... Den deiligste babyen i hele verden var det akkurat vi som var så heldige at vi fikk. Han lytter fornøyd. Rundt oss begynner igjen stemmene å surre. Vi er snart framme.

- Men mamma, hvordan kom jeg inn i magen?

Igjen blir det stille i bussen. Noen hoder lenger fram nikker bifallende. Det lille hodet har oppdaget en logisk brist i forklaringen min. Et klokt, lite barn. Mitt barn.

- Og hvor kom jeg ut igjen?

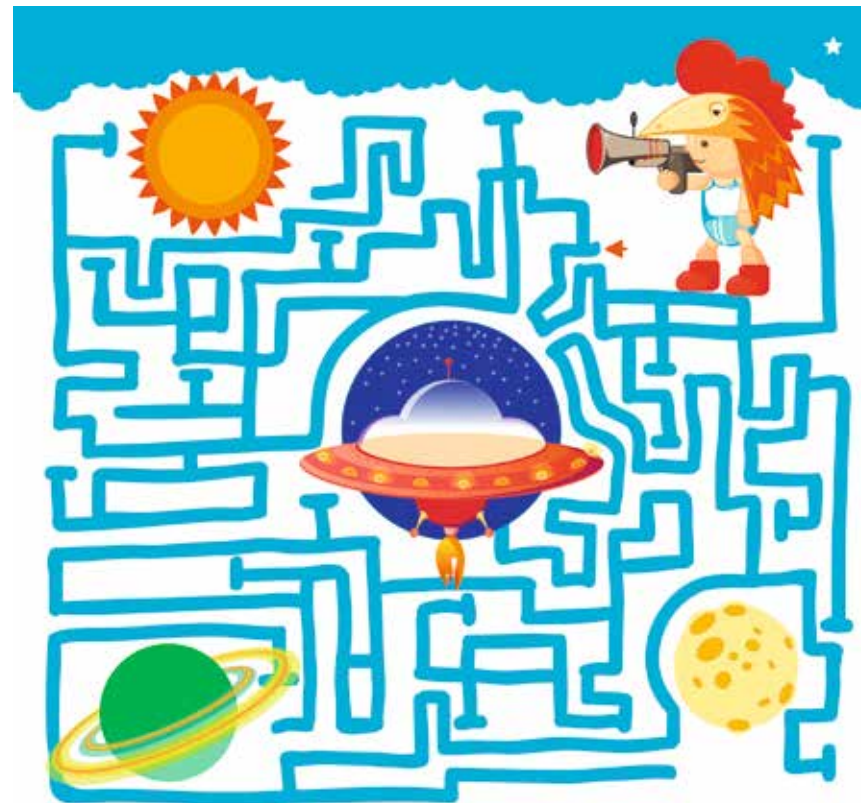
- Kom nå, vi skal av. Se, vi er framme!
Så skjønner han det. Plutselig. Forferdet. Og høyt.

- Mamma! Kom jeg ut der hvor bæsjen kommer ut?

Jeg kan ennå høre latteren som spredte seg langsmed seterekken vi passerte, der jeg rødmete kjempet oss fram mot utgangen. Uka etter kjøpte jeg bil.

Morosider

Hjelp gutten å finne romskipet

Hvor mange dyr er det på bildet?

...og finn den som ikke helt passer inn

Hvor mange epler må du fargelegge for å få riktig svar?

	=	8
	=	5
	=	10
	=	4
	=	12

GRUBLE-GRUBLE...

Fortsett dette mønsteret:
1, 1, 2, 3, 5, ?, ?

1+1=2, 1+2=3, 2+3=5, 3+5=8, så neste tallet blir 8. 5+8=13, så det femte tallet blir 13.

Mørket er fienden mitt. Uten meg er du helt håpløs. Jeg besøker deg flere ganger om dagen. Uten meg ville verden blitt annerledes. Jeg kan komme i et lite objekt for å hjelpe deg når som helst. Hva er jeg?

Lysset

Per og Jonas konkurrerer i samme 100-meter løp. Når Per passerer mållinjen er Jonas kommet til 90 meter merket. Per foreslår å løpe enda et løp, men denne gangen ville han starte 10 meter bak startlinjen. Alle andre omstendigheter vil være identiske. Vil Jonas vinne eller tape denne gangen?

Jonas vil tape igjen. I det andre løpet hvor Per starter 10 meter bak, vil Jonas nå 90-meter merket samtidig som Per. Men siden Per er raskere, vil han løpe de siste 10 meterene raskere enn Jonas og komme først i mål.

aktiv.

Aktivmeglerne kjenner byen godt..

*Gry bor
i Helgeroa*

GRY - T: 906 21 975

*Lars Erik bor
på Hovland*

LARS ERIK - T: 478 92 666

*Heidi bor
i Byskogen*

HEIDI - T: 996 24 698

*Aleksander bor
på Langestrand*

ALEKSANDER - T: 975 92 250

*Ruth Iren bor
på Nanset*

RUTH IREN - T: 992 57 756

..og er alle spesialister på sitt eget nærmiljø.

Skal du selge bolig?

Kontakt
oss i dag!

Vi er opptatt av å gi deg som kunde den beste opplevelsen. Kvalitet og tilstedeværelse i alle ledd er derfor viktig for oss. **Det er alltid en unik fordel for LABO-medlemmer**

Ring oss i dag for en hyggelig boligprat på telefon 33 13 85 00

aktiv.no

aktiv.

Hva kan du spare på medlemskapet ditt?

HUSK! Bonus får du i tillegg til rabatter og gjelder for alle kjøp, også tilbud og kampanjer. For å få bonus må du ha aktivert medlemskortet ditt, og bruke medlemskortet eller registrert bankkortet ditt ved kjøp.

MEDLEMSFORDEL

5 % bonus på dekk Dekkhotell
kr 700,- (NB! ikke bonus på dekkhotell)

Forbruksmateriell - 25%
Rabattert timespris: 640,-
5 % bonus

20 % rabatt
5 % bonus

5 % bonus

Medlemspriser på hotell

Medlemspriser
5 % bonus

15% rabatt på Bølgens egne forestillinger. Rabatt på kino hver torsdag og rabatt på forestillinger i regi av Riksteateret.

Medlemspriser. Ingen forskuddsbetaling, ingen skjulte påslag eller bindinger

Kampanjer
5 % bonus, gjelder også nettbutikk

15 % rabatt på alt av varer og tjenester
5 % bonus

Medlemspris per time kr 1620,- inkl. mva
5 % bonus

5 % bonus

Elveveien 130, Larvik,
tlf.: 33 11 50 70,
dekkspesialisten.no

Tlf.: 930 64 850
Vakttelefon: 980 29 999

Elveveien 135, Larvik
Tlf.: 33 19 96 10

Intersport Nordbyen
Kjøpesenter

fordelskortet.no
Tlf.: 03712

BI-Reiser v/Bjørn Inge Nordland,
tlf.: 992 18 112 eller
Sør-Vest reiser tlf.: 51 82 02 10.

Sanden 2, 3264 Larvik
bolgenkulturhus.no

polarkraft.no
Tlf.: 02006

Yttersøveien 12, tlf.: 33 11 09 39
lampehuset.no

certego.no

Tlf.: 21 41 67 67
legalis.no
- advokattjenester for medlemmer

itmarked.no/fordel

modena.no

Elveveien 130
Tlf.: 400 01 097

fordelskortet.no
Tlf.: 03712

Larvik: Lågaveien 6, Larvik
Tlf: 33 13 23 00
Stavern: Terneveien 2, Stavern
Tlf: 33 13 99 66

Tlf. 21 05 99 50

Nansetgata 89, tlf.: 33 18 30 15
sommerfeltelektro.no

thonhotels.no

fordelskortet.no (leveres av IF)
Tlf. :22 42 85 00

Torget 4, 3256 Larvik 1
closeup.no, tlf.: 975 38 000

MEDLEMSFORDEL

10 % rabatt
5 % bonus

20 % rabatt
+ bonus

Bonus i nettbutikker
Prisgaranti og uhellforsikring
Nyhet! Reiseforsikring inkludert

15 % rabatt på maling,
25 % rabatt på trevare
2 % bonus

Fri installering av grunnpakken
og 10 % rabatt på tilhørende
vektertjenester

15 % rabatt på el-materiell
kr 100,- i rabatt på timeprisen 5 %
bonus. Gratis utkjøring til gårds plass.

12 % rabatt på ordinær pris

Medlemspriser på innbo og reise
18 % samlerabatt

5% bonus på alt.
Medlemskampanjer.

SPILLELISTA

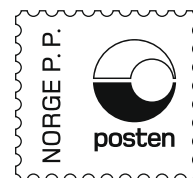
Nye sangminner er samlet og filmet i løpet av året, og den unike kombinasjonen av historiefortelling og musikalske opplevelser har samlet terningkast i toppen av skalaen de siste tre årene. Til sommeren kommer en helt ny produksjon med flere musikalske minner

TEATERHUSET MUNKEN HOVEDSCENE
KL. 19:00
3 FORESTILLINGER
17. JULI - 20. JULI

LABO pris kr 285,- (full pris 325 + avg) Billetter kjøpes i Bølgens billettsystem.

Returadresse:
Larvik Boligbyggelag
pb. 263, Prinsegata 4
3251 LARVIK

MEDLEMSFORDELER HOS CARLSEN FRITZØE

FÅ EN GOD DEAL PÅ DITT PROSJEKT

**SOM MEDLEM FÅR DU:
15% RABATT PÅ MALING
OG 2% BONUS PÅ ALLE KJØP***

Vi hjelper deg fra A til Å i byggeprosjektet ditt! Du får faste lave priser, gode rabatter, solid fagkunnskap, komplett vareutvalg og topp service med på kjøpet.

Det er ikke alltid like lett å vite hva du trenger av kunnskap, verktøy og materialer når du har et byggeprosjekt, og hva du må tenke på før du setter i gang. Hos Carlsen Fritzøe blir du tatt godt vare på av dyktige fagfolk som gir deg all hjelp du trenger, og som alltid har en GOD DEAL på lur til deg og prosjektet ditt.

Du får også tjenester som lån av tilhenger, hjemtransport, materialberegning og tilkapping. I tillegg kjenner vi de dyktigste håndverkerne der du bor, og vi formidler mer enn gjerne kontakt.

Ta turen til oss, så tar vi en byggeprat om prosjektet ditt – vi spanderer kaffen.

Registrer prosjektet ditt på carlsenfritzoe.no/byggepraten – eller kom innom oss!

***Husk å vise frem medlemskortet for å få rabatt og bonus.**

Vi hjelper deg å aktivere fordelskortet. Medlemsrabatt gjelder ikke varer på tilbud eller til fast lavpris.

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarespesialisten

LARVIK - ØYA 6, 3262 Larvik
Tlf.: 33 13 23 00 - Åpent: 7-18 (9-15)
www.carlsenfritzoe.no